

Munkák a Nyitott Műteremből

Néhány szó a Nyitott Műteremről

Az ember ősi elemi ösztöne a díszítés. És ha valaki ez ösztön kiélése, kihasználása nélkül élte le élete nagy részét, akkor akár idősebb korában is képes felfedezni magában a csodát. Ezért nem véletlen, hogy a Nyitott Műterembe járók több mint fele úgy jön ide, hogy gyerekkori vágyát próbálja ki, és itt kezd el festeni.

Szigorúan vett alapvetések a Nyitott Műterem koncepciójában:

1. Önálló munka. Ami azt jelenti, hogy aki ide jár, feltérképezi a műtermet, megismeri a körülményeket, és ez után önállóan használja a műtermi anyagokat, eszközöket, tekintettel arra, hogy mások is használják ugyanezt, ezért rendben kell a munka végeztével eltenni.
2. A teljes szabadság. Ez annyit tesz, hogy nincsenek kötelező föladatokat, rajzgyakorlatok, tematikák, hanem mindenki maga választja a témát, a technikát, a modellt stb. Természetesen bármikor segítünk a munka elindításában, de senkire sem kényszerítünk témát vagy technikát.
3. Nincs megfelelési kényszer. Azt jelenti, hogy senkinek a munkáját nem minősítjük negatív jelzőkkel, ugyanis itt nem művészképzés folyik, hanem az önkifejezés megértése, megtanulása szinte ösztönökön keresztül. Zárójelben megjegyzem, hogy néhányan a fiatalabbak közül azért járnak, jártak a műterembe, hogy képzőművészekké válhassanak. Ők rendszeresen igényelték a szigorú szakmai kritikát, és rengeteget fejlődtek. Így bekerültek főiskolára rajz, vagy képzőművészeti egyetem festő szakára. Ez természetesen nem csak a műteremnek köszönhető, de az itt létrehozott munkák is hozzájárultak a sikeres felvételihez. Közülük egy-két művész a mai napig visszajár a műterembe festeni. Mindenki magának alakítja ki a művészi igényességét. Természetesen sokat beszélgetünk az elkészült munkákról, a leképződő filozófiáról, az egyszerűségről vagy bonyolultságról. De semmi esetre sem minősítünk.

Gondolatok a kiállításainkról:

Minden év október-november környékén létrehozunk a nyugdíjasház I. emeleti folyosóján és klubjában egy közös kiállítást, mely a műteremben és a nyári dűzsi művésztelepen készült munkákból áll össze. Igyekszem úgy válogatni a képeket, hogy mindenkinek legalább 2-3 festményét bemutathassuk megfelelően installálva egy szép környezetben. A kiállítások megnyitását társadalmi eseménnyé tesszük meghívók szétküldésével, a sajtó értesítésével és a kerület prominenseinek invitálásával. Általában a kiállítás az egész társaság önbecsülését növeli, büszkék vagyunk rá.

Az évek tapasztalatai alapján kijelenthetem, hogy e kiállítások művészi színvonala minden évben magasabb, minőségesebb. Ez természetesen a rendszeres munkából adódik.

A nyári tábor egy természetközeli lehetőséget biztosít a társaság számára, mely újabb erős kötődést teremt kis közösségünkhöz. A nagy esti beszélgetések, az együtt főzések vagy az étkezések hangulata szinte egy évre feltölti élményekkel és impressziókkal a résztvevőket. Természetesen a gyönyörű táj, a kicsit spártai környezet és a kiváló borok is hozzájárulnak az élmények fokozásához.

Néhányan a nyári művésztelepi munkáik anyagából tudnak szervezni egy-egy kiállítást, melyek komoly sikerekkel érnek véget. Ez is doppingolja a műterem tagságát. Az önálló kiállítás csak néhányak kiváltsága, de a kollektív kiállításra minden résztvevő büszke, még ha nem is a legjobb munkájával szerepel.

Az előbb azt említettem, hogy nincs művészi minősítés. Nincs. De minden ember felállít magának egy önértékelést, és nekem az a fontos, hogy aki ide kerül, az ne értékelhesse saját magát alul. Ebben próbálok segítségére lenni az idősebbeknek. Az önbecsülésük megtartásában és a festés örömeinek megtalálásában.

A Nyitott Műterem alapvető filozófiája a teljes szabadság. Nem művészeti iskola. Fontosnak tartjuk, hogy az idősebbek, esetleg sérültek, lelki vagy fizikai gondokkal küzdő emberek kreativitásának teret adjunk. Meglepő adat, de a társaság majd feléneket van valamilyen mentális, egészségi vagy családi, esetleg identitási problémája, vagy pszichés és szociális konfliktusa.

Néhányuknál egészen látványosan, de szinte mindenkinél tetten érhető a változás, a Nyitott Műterem harmonizáló hatása.

Két személyiséget és munkájukat szeretném bemutatni

Látás nélkül – Béla (67) képeiről

Retina degeneráció/ Időskori sárgafolt elfajulás/ makula degeneráció

A retina egyik sokakat érintő, látásromláshoz, súlyos esetben vaksághoz vezető kórképe. A betegség az 55 éven felülieket érinti leginkább, fájdalommentes, kialakulása hosszú ideig (évekig) tart. Eleinte nem okoz semmilyen panaszt, a betegséget kísérő tünetek csak később jelentkeznek. A retina központi részét, a sárgafoltot károsítja. A kialakulását kiváltó okok teljesen még nem ismertek, de feltételezik, hogy oxidatív stressz, mitokondriális működési zavarok, gyulladásozó folyamatok stb. elősegíthetik kialakulását. Érintett lehet az egyik, vagy mindkét szem. Ha csak az egyik szem beteg, várható, hogy a másikon is jelentkezni fognak a tünetek

Ezzel a kifejtett, öt éve taró betegséggel kerül a Nyitott Műterembe Béla 2009 tavaszán, és teljes erőbedobással fogott a festéshez. Az egyik fő mozgatórugója a kreativitása kiélése. Egész életében aktív, tevékeny, állandóan cselekvő és tervező ember volt. Ezt a fajta életet szeretné tovább építeni a művészetben. A második fő szempont a társasági élet, amihez hozzászóott aktív életében és semmi esetre sem akarja feladni a szembetegsége miatt. És természetesen a közönség előtti megjelenés illetve a sikerélmény.

A megdöbentő az, hogy a periférikus látással képes olyan festményeket létrehozni, melyek teljesen egyenértékűek mások által a műteremben készített munkákkal.

Béla gyakorlatilag naponta megjelenik a műteremben, remek baráti kapcsolatot épített ki a társaság jó részével és lendülete, munkakedve nem hanyatlik.

Természetesen időnként, ha olyan ötletet talál ki amit a szeme miatt nehezen tudna megvalósítani, akkor gond nélkül kér segítséget, akár a rajzoláshoz, akár a festéshez.

Miután olajfestékkel dolgozik, így a javítások is könnyebben mennek számára. De szüksége van az állandó visszaigazolásra.

Remek kezűgyességgel rendelkezik, és ezt maximálisan ki is használja a festésben. Érdekes technikai újításokkal kísérletezik, ami, ha nem a várt eredményt produkálja, minden további nélkül másra vált. Például orvosi gipszpólyából kivágott darabokat épített a képére de rájött, hogy nem ez a megoldás a tér éztékeltetésére. Mást keresett.

Az utóbbi időkből hihetetlen elmélyüléssel képes dolgozni órákon át, ami azért érdekes, mert eleinte türelmetlen volt az eredményt illetően, mielőbb kész akart lenni a képpel.

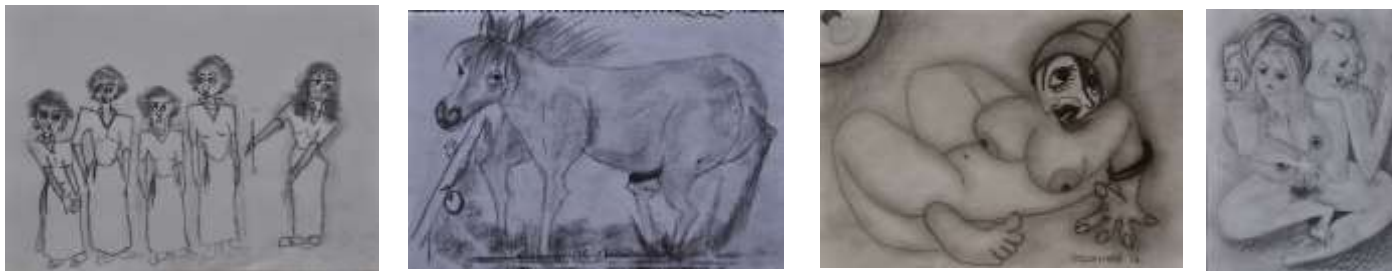
Márta (65) rajzai és festményei

A következő személyiség, akinek a munkáiról és fejlődéséről szeretnék képanyagot mutatni, Márta. 65 évével a társaságban a középkorosztályt képviseli.

Véletlenül került közénk, hihetetlen érzékenységgel és sok ezer ceruzarajzával. A rajzok nagy része portré. Egyfajta fiktív „piktórc”, amit rendszeresen deklarál is. Nem tudja honnan kerülnek elő ezek a figurák, de automatikusan rajzolja őket. (Vetítés, képelemzés)(Minden rajza, még a legegyszerűbb is alapvetően drámai.) Igazán nem is találtam előképeket, vagy ha igen, akkor pedig túl sokat.

Egy alkalommal végignéztünk egy Picasso albumot, és másnaptól döbbenetes Picasso-szerű figurákat és motívumokat kezdett rajzolni. De ezek lényegesen különböztek az eredeti formáktól, egyértelműen nem másolatok voltak, hanem a hatás volt erőteljes.

(Vetítés, kép-elemzés). (Szinte minden munkájában nagy intenzitású dámaiság érezhető.)
Egy idő után próbáltam rávenni, hogy használjon színeket. Vízfestéket, pasztellt, később akrilt adtam a kezébe. Ettől lényegesen megváltozott a hangulata. Izgatta a születendő kép szín- és formavilága.
Hosszasan és néha kínlódva dolgozott a kartonon, többször átfestette, míg végre megelégedett vele.
(Vetítés, képelemzés) (A drámát hangsúlyozom)

A szín megteremtett egy hangulati és tematikai átváltozást. Ma már naponta 5-7 órán át fest. A ceruzarajzai automatikusak, míg a festései lényegében tudatosakká váltak. Hihetetlen fejlődésen ment keresztül. A festmények látványosak, dekoratívak, sokszor igazán művészi színvonalúak.

Karcsi (55) festményei

Négy éve jött hozzánk „Karcsi” súlyos depresszióval, többszöri öngyilkossági kísérlet után, alkoholizmussal terhelve. Természetesen rendszeres pszichiátriai kezeléssel.

Bemutakozásként préselt virágokból készített egyszerű kompozíciókat hozott. Elkezdett festeni és ez a munka olyan örömmel töltötte el, hogy mindennapi szokásává vált.

A művészet közelsége eufóriát okozott és egy olyan kötődést, kötést hozott létre a festéssel és a műteremben dolgozó társasággal, ami szorossá, eltéphetetlenné vált a 3-4 év alatt.

Festés közben az élményei képté tették depressziója teljes legyőzésére. A napi rendszerességgel művelt festészet megteremtette számára az önkifejezés olyan módját, mely biztosította egyénisége stabilitását. Ráadásul kialakult nála egy rendszeres és viszonylag jól magyarázható képi gondolkodás, mely egységes művészi stílust hozott létre. Az állandó foglalkozás a színekkel és formákkal egy új, nem beszélt, hanem szimbólumokkal dolgozó nyelv elsajátítása nagyon nehéz feladatot rótt rá.

E tanulás mellett a műteremben működő kapcsolatrendszer folyamatos karbantartása, a mindennapi találkozások, őszinte beszélgetések is fontos feladatot jelentenek számára.

A koncentrált festés és tanulás a művészi fejlődés érdekében és az új személyes kapcsolatok, egy olyan igényt hoztak létre személyiségében, mely gátolta a deprimáltságot, az ivást, vagy a halál utáni vágyat.

A műteremben nincsenek kötelező körök. Ha valaki nem akar szénrel vagy ceruzával kockát és drapériát rajzolni, az fest. Akár nonfiguratív dolgokat vagy akár képeslapokat is másolhat. Ez a szabadság, úgy tűnik, minden idejő emberre hatással van.

Karcsi mindennapos festése, részvétele a művészettörténeti előadásokon, - új szokásai közé tartozik, hogy kiállítás megnyitókra jár, - odáig alakították gondolkodását, hogy annak ellenére, hogy naponta 1-2 sört megiszik, gyógyult alkoholistának tekinthető. Nincsenek többé depressziós időszakai, mert olyasmivel lett

gazdagabb, ami számára állandó belső és külső sikerélményt biztosít.

Ezt a sikert az önálló kiállításainak is köszönheti, ugyanis az általa létrehozott munkák igazán tehetségről árulkodnak, és arról az örömről, amely létrehozza az alkotást.

Károly, Béla és Márta egyfajta művésszé vált. De a többiek esetében is jellemző a lelki béke megteremtődése, a mindennapi örömszerzés önmaguknak és környezetüknek.

A kép a saját látásmód egységességét és világosságát teremti meg, a valóságba hoz új rendet.

Úgy gondolom, a művészet mindig képes volt és ma is képes a művészethez közel állók energiáit, gondolkodását, belső élményeit a harmónia, a szépség, a melegség irányába vezetni és mint egy mágnes, odakötni.

Budapest, 2011. augusztus 29.

Ghyczy György
festőművész

